Búskaparfrágreiðing

Várið 2011

Fiskivinnan

týðandi lykil at tryggja varandi búskaparvøkstur

Óheftur stovnur skal regulera fiskiveiðuna

- Veiðitrýstið óforsvarliga høgt
    - Veiðitrýstið undir Føroyum hevur síðstu 15 árini verið umleið 50-70% hægri enn tað veiðitrýst, sum hevði givið mest búskaparliga og lívfrøðiliga
    - Havstovan mælir til at lækka fiskidagatalið 50%
    - Fiskidagarnir skerdir umleið 35%, síðani skipanin byrjaði - kortini stórur partur óbrúktur

- Heimliga fiskivinnan vánaligan rakstur í fleiri ár
    - Heimliga fiskivinnan og fiskavirkisvinnan sera trupult at fáa lønsemi

Fiskivinnan

týðandi lykil at tryggja varandi búskaparvøkstur

Neyðugt grundleggjandi at broyta hvussu vit stýra okkara fiskivinnu

- Løgtingið eigur at áseta ein veiðisetning fyri fiskiveiðuna undir Føroyum

- Síðani skal óheftur stovnur áseta árliga fiskidagatalið

Konjunkturstøðan 1

- Útlit til búskaparvøkstur í 2011 og nøkur ár fram
  - Vøksturin kemur frá:
    - frægari fiskiskapi eftir botnfiski undir Føroyum
    - vaksandi útflutningi av alifiski
    - privata nýtslan hækkar á eina meira vanliga legu
  - Hinvegin
    - tað almenna fer væntandi at tátta í fíggjarpolitiskt fyri at minka hallið í almenna geiranum
  - Tó trupult at meta um tí:
    - Eik Banki er í eini tilgongd við eigaraskifti
    - framleiðslan í fiskivinnuni í 2011 verður møguliga ávirkað av húsaganginum í Faroe Seafood
    - Ósemja er millum strandalondini um makrelfiskiskapin

Fiskivinnan týðandi partur

Inntøkur á gjaldsjavnanum, mió. kr.								TALVA 2.1
Høvuðsbólkar	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Vørur og tænastur	4.719	4.398	4.224	4.410	4.905	5.224	5.628	5.220
-Vørur	4.261	3.938	3.707	3.618	3.869	4.057	4.346	4.098
--Harav útflutningur av fiski og fiskavørum	3.219	2.800	2.714	2.868	3.169	3.229	2.599	2.277
-Tænastur	458	460	517	792	1036	1167	1283	1122
Inntøkuflytingar	723	727	626	934	1036	1009	937	623
Rakstrarflytingar	912	871	908	913	977	1275	879	932
Inntøkur úr útlondum tilsamans	6.354	5.996	5.758	6.257	6.918	7.508	7.444	6.775

Kelda: Hagstova Føroya.

BÚSKAPARRÁÐIÐ

Raksturin hjá heimaflotanum 1

Ársúrslit og úrslit áðrenn óvanligt fyri feskfiskaveiði | MYND 2.5

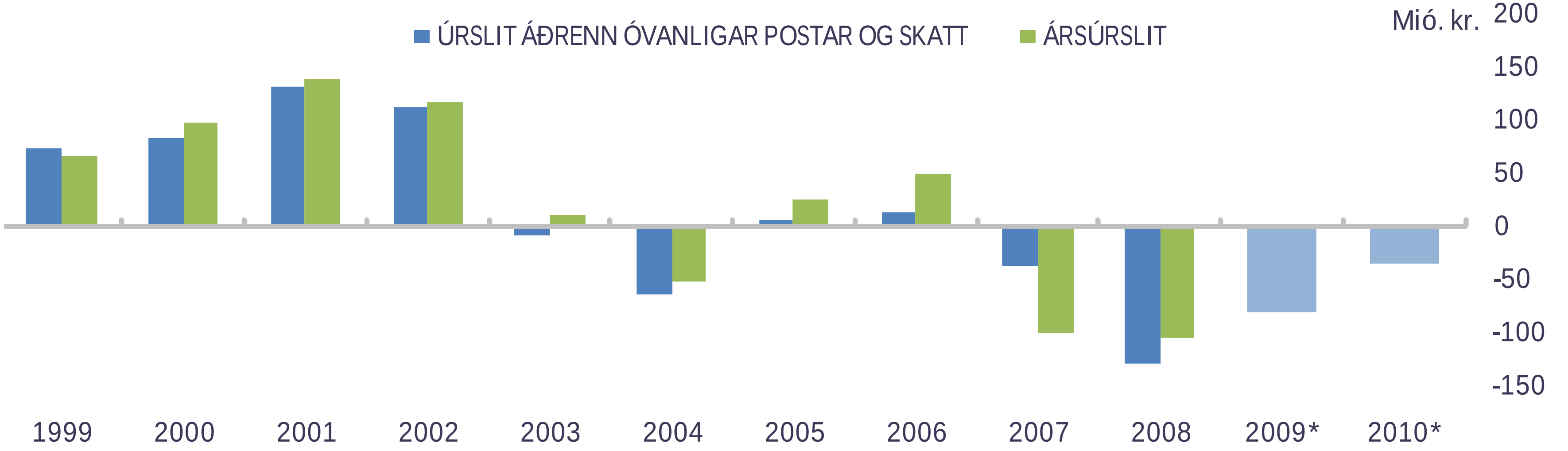

* Tølini fyri 2009 og 2010 eru leysligar metingar um gongdina og skulu tí verða lisin við fyrivarni.

Kelda: Hagstova Føroya.

Miðalprísir á toski

Miðalprísir á toski 1 og toski 2 skrásettur í avreiðingarskipanini MYND 2.6

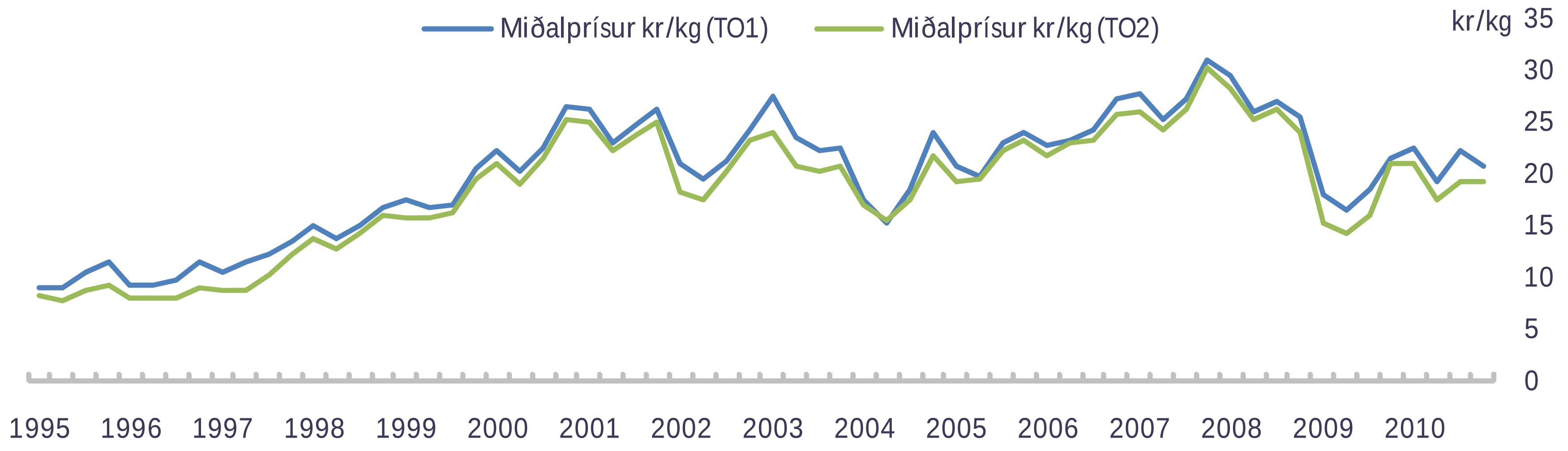

Kelda: Hagstova Føroya.

Raksturin hjá heimaflotanum 2

Eginogn og skuld tilsamans í feskfiskaveiði, 1999-2010	MYND 2.7

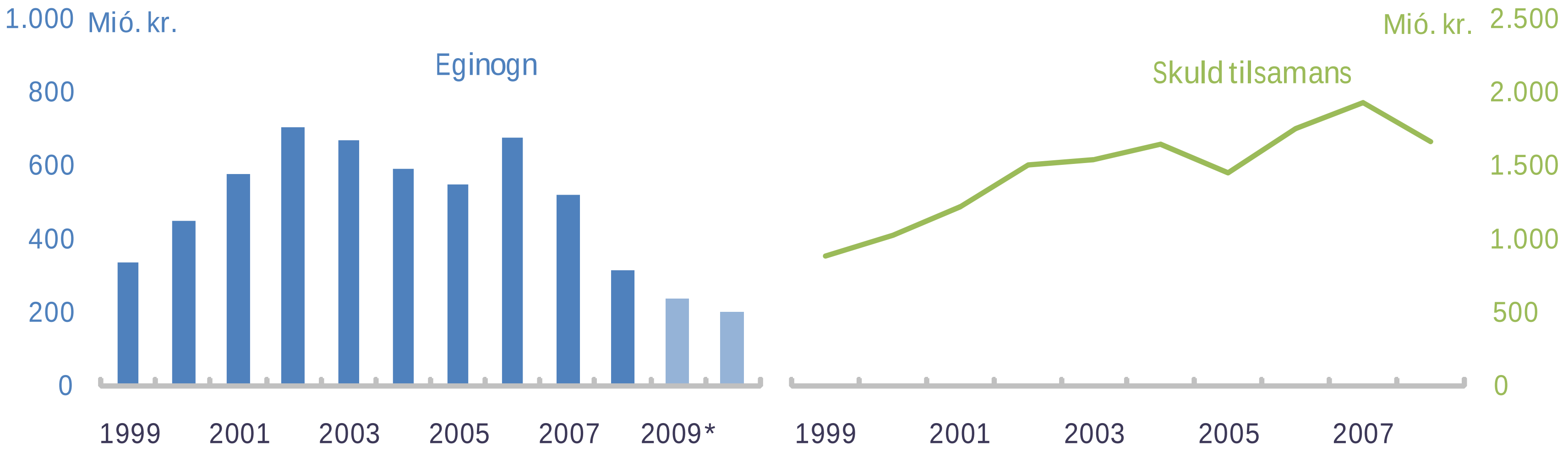

* Tølini fyri 2009 og 2010 eru leysligar metingar um gongdina og skulu tí verða lisin við fyrivarni.

Kelda: Hagstova Føroya.

Raksturin innan fiskavirking

Ársúrslit, úrslit áðrenn óvanligt og skuld tilsamans, fiskavirking, 1999-2010 MYND 2.8

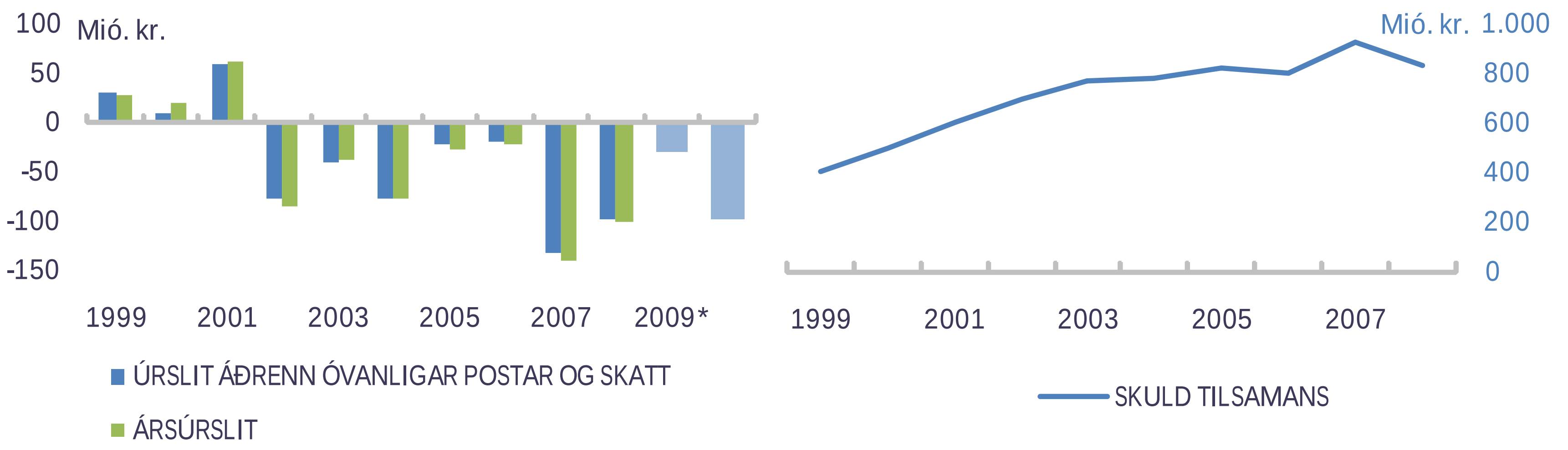

* Tølini fyri 2009 og 2010 eru leysligar metingar um gongdina og skulu tí verða lisin við fyrivarni.
Kelda: Hagstova Føroya.

Heildarveiðan undir Føroyum

Heildarveiða, toskur, hýsa og upsi undir Føroyum og mett veiða 2010-2011 MYND 2.10

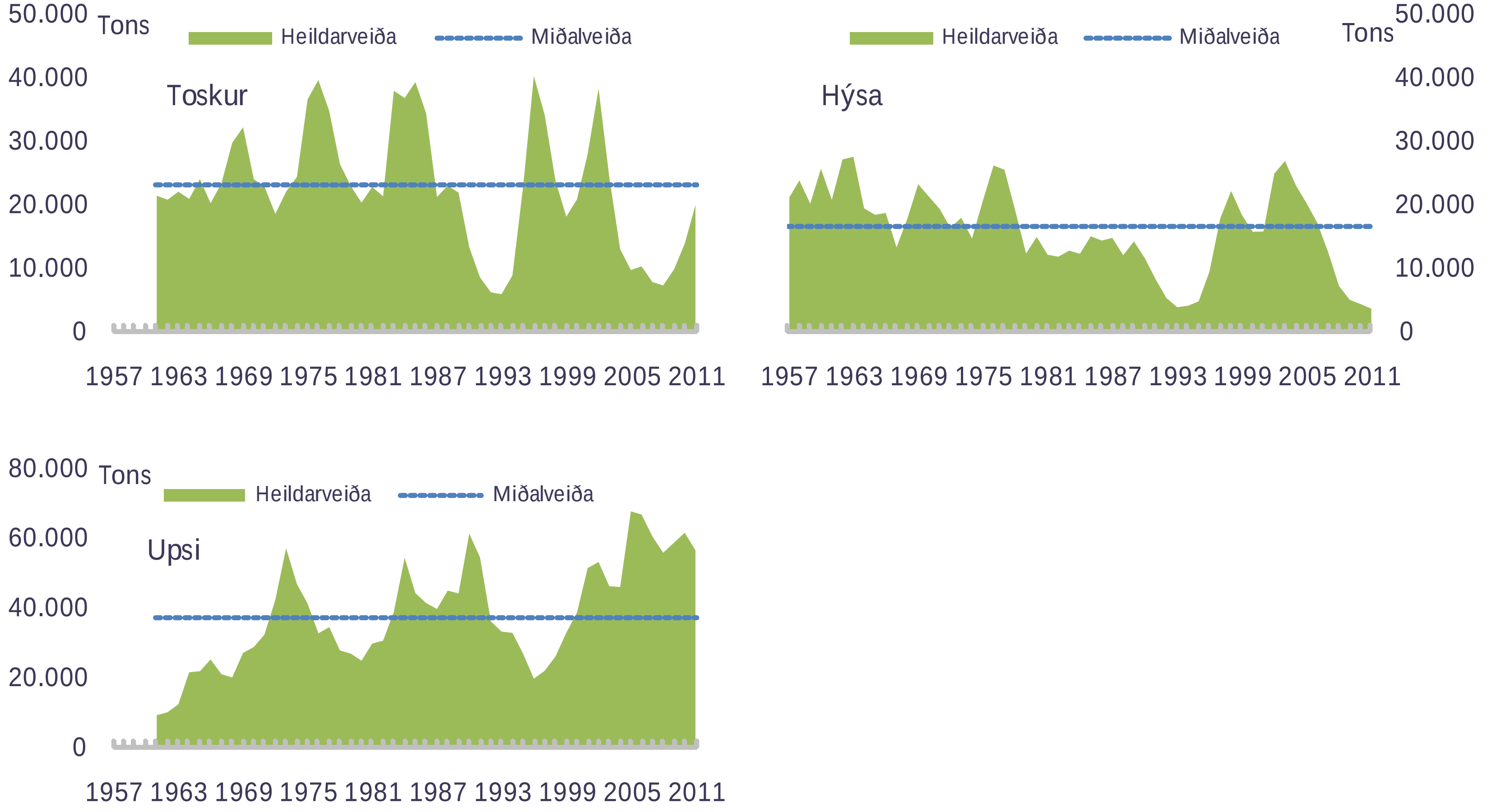

Viðm.: Tølini fyri 2010 og 2011 eru mett veiða av ICES.
Kelda: ICES, úr [9].

Tilmæli

- Latið óheftan stovn regulera fiskiveiðuna undir Føroyum
  - Flytast úr politisku skipanini og í óheftan stovn
  - Løgtingið skal í staðin
    - áseta veiðisetning fyri fiskiveiðuna undir Føroyum, t.e. reglugerð fyri, hvussu nógv loyvt ella ráðiligt er at fiska úr fiskastovnum *(catch control rule)*
    - áseta ætlan um kravd stig fyri at verja stovnar, tey týdningarmiklastu fiskasløgini, har vandi er fyri, at teir ikki megna at endurnýggja seg

Tilmæli

- Takið av stuðulsskipanir og forðingar
  - Takið av almennar stuðulsskipanir til fiskivinnuna
  - Strikið forðingar fyri kapping og fríari tillaging

- Lutið út nýggj rættindi á uppboði ella ásetið tilfeingisgjald
  - Byrjast kann at luta út rættindi eftir eini skipan við uppboðsølu til nýggjan fiskiskap, sum tekur seg upp
  - Í øðrum lagi kann tilfeingisgjald verða tikið fyri tær kvotur, ið verða lutaðar út